

СТАНОВИЩЕ

От доц. Станислава Кателиева Георгиева, дх

Катедра Химия, Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов“ – Варна

Относно конкурс за заемане на академична длъжност „Професор“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.2. Химически науки и специалност „Химия“

за нуждите на катедра Химия, Факултет Фармация при Медицински университет – Варна, обявен в Държавен вестник бр 7/ 23.01.2024 г.

1. Информация за конкурса

Със заповед на Ректора на Медицински университет – Варна № Р-109-94/ 21.03.2024 г. и допълнение Р-109-134/ 05.04.2024 г, съм избрана за член на Научно жури и съм определена да изготвя становище (Протокол №1/04.04.2024 г) във връзка с процедура за заемане на академичната длъжност „Професор“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.2. Химически науки и специалност „Химия“.

Документи по обявения конкурс са подадени от единствен кандидат доц. Албена Василева Мерджанова, дх. Представените документи за участие са подредени, коректно описани и са в съответствие с изискванията на ЗРАС на Република България, на ПРАС на Медицински университет – Варна за заемане на академична длъжност „Професор“ и условията на конкурса.

2. Образование и кариерно развитие на кандидата

Доц. Албена Василева Мерджанова, д.х. започва професионалното си развитие в Институт по океанология - БАН, Варна през 1993 г веднага след завършване на ХТМУ-София като магистър със специалност „инженер - биотехнолог“. В Медицински университет – Варна постъпва на длъжност главен асистент в УНС по „Медицинска химия“. През 2014 г. успешно защитава дисертационен труд и придобива ОНС „Доктор“ по специалност „Биоорганична химия, химия на природните и физиологично активни вещества“, в катедра Химия на МУ – Варна. От 2018 г. до сега заема академична длъжност „Доцент“ по Химия, факултет „Фармация“ в МУ –Варна. Доц. Мерджанова има придобита специалност „Теоретични основи на медицинската химия“ в системата на здравеопазването от 2020 г. От м. юни 2023 г е избрана за Ръководител на Катедра Химия.

3. Учебно – преподавателска дейност.

Доц. Мерджанова има 19 години преподавателски стаж като води лекционни курсове по „Химия“ на студенти от специалност Медицина; „Неорганична и органична химия“ на студенти от специалност Медицински лаборант, Медицински колеж; „Неорганична химия“ на студенти от специалност Помощник фармацевт, Медицински

колеж; избираеми дисциплини: „Състав и безопасност на храни“ на студенти от специалност Фармация и „Парфюми и аромати в козметичното производство“ на студенти от специалност „Козметология“. Води упражнения по Химия на студенти по Медицина и Дентална медицина. Участва в разработване на учебни програми, учебни помагала, изпитни тестове и др.

4. Научно-изследователска дейност

4.1. Наукометрични показатели и изпълнение на минималните национални изисквания (МНИ)

За участие в настоящия конкурс доц. Албена Мерджанова е представила академична справка за изпълнение на минималните наукометрични изисквания (МНИ) и доказателствен материал за научната си дейност, разпределени по показатели както следва:

Показател А - Дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“ – **50 т.**

Показател В3 - Публикуван хабилитационен труд – монография – 1 брой – **100 т.**

Показател Г7 - Научни публикации в издания, реферирани и индексирани в базите данни Web of Science и Scopus – 18 бр. – с общ брой точки – **298 т.**, което значително надвишава изискуемия минимум от 200 т. В допълнение са представени и 4 публикации в научни списания, които са извън минималните наукометрични изисквания за заемане на АД „професор“. Както докторският труд, така и научните изследвания и публикациите на доц. Мерджанова са в научната област на обявения конкурс. От всички представени за участие в конкурса публикации, 15 бр са с общ импакт фактор (IF) **37.928** (съгласно представената академична справка).

Показател Д - Цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни. Според представената справка, броят на цитиранията на научните трудове на доц. Мерджанова са 52, което съответства на **104 т** по този показател (при изискуем минимум от 100 т).

Показатели от група Е: доц. Мерджанова активно участва като експерт и изследовател в 8 национални научни и образователни проекта – общо 80 т (по показател Е14) както и в два международни научни проекта – 40 т (по показател Е15) и е ръководител на един национален научен проект – 20 т (по показател Е16). По показател Е18 – 24 т за привлечени средства по проект, ръководен от кандидата. По показатели Е19 и Е20 в академичната справка доц. Мерджанова представя общо 4 публикувани учебници и учебни помагала – 50 т. Общият брой точки за сумата от показатели Е12 – Е20 е **214 т.** (при изискуем минимум 150 т).

Сравнението на представените данни в академичната справка с МНИ за заемане на АД "Професор" показва, че научната продукция на доц. Мерджанова не само покрива напълно изискванията, но и значително ги надвишава (Таблица 1).

Таблица 1. Обобщени наукометрични показатели на кандидата за заемане на АД "Професор".

Група показатели	Съдържание	Минимални наукометрични изисквания	Данни от академичната справка
A	Дисертационен труд за придобиване на ОНС доктор	50	50
B3	Хабилитационен труд - монография	100	100
Г7	Научни публикации в издания, реферирани и индексирани в базите данни Web of Science и Scopus	200	298
Д	Цитирания в научни издания в Web of Science и Scopus	100	104
Е	Сума от показатели E12-E20	150	214
	Общо за АД „Професор“:	600	766

4.2. Приноси на научните трудове

Доц. Албена Мерджанова е автор на публикувани и представени научни трудове с фундаментален и научно – приложен характер в областта на оценка и характеризиране на състава, качеството и безопасността на морски и сладководни организми, групирани тематично в пет основни направления:

1. Качество и състав на черноморски и сладководни организми (риби, миди, рапани, скариди)
2. Влияние на термичната обработка върху състава и качеството на морски и сладководни организми като храна
3. Безопасност на морски и сладководни организми
4. Оценка на съотношението „полза - риск“ при консумация на черноморски организми
5. Проучване на промените в съдържанието на свободни и свързани мастни киселини (СМК) в кръвен серум във връзка с изследване на метаболитен синдром и сърдечно-съдови патологии

Приноси с научен и научно-приложен характер:

Голяма част от научната продукция на кандидата е по направление качество и състав на черноморски и сладководни организми. Важни приноси са получените нови данни за качеството на различни морски и сладководни организми традиционно консумирани в България – химичен състав, мастнокиселинен профил, както и съдържание на мастноразтворими витамини и пигменти. Основен принос с подчертан приложен характер е изчисляване на мастнокиселинните съотношения (ПНМК/НМК; омега-6/омега-3) и индекси (атерогенен (AI) и тромбогенен (TI)), които характеризират качеството на липидите като храна. Представените данни за промените настъпващи в липидния състав при термична обработка намират приложение за оценка на хранителните качества на черноморските риби и мекотели.

Важен принос на научните разработки на доц. Мерджанова е оценката на съотношението полза – риск при консумацията на морски организми, която е направена на база на получените резултати за съдържанието на токсични и есенциални елементи в риби и миди и параметрите характеризиращи качеството на липидите (мастнокиселинния състав). Установена е много добра корелация между есенциални микроелементи и биологично активни мастни киселини, което позволява да се предположат положителни синергични ефекти на тези важни компоненти в мидената тъкан. В представените изследванията на бялата мида *Chamelea gallina* е установен много добър антиоксидантен профил - съдържа по-високи количества флавоноиди, витамини - А, D3, Е и К, общи алкалоиди, каротеноиди и феноли и омега-3 полиненаситени мастни киселини. Високите нива на DHA, EPA и DPA омега – ПНМК в ядивната тъкан на мидата, предполагат и противовъзпалителния ѝ потенциал. Приносите в това направление са по отношение на установения и доказан позитивен ефект на миден лиофилизат от бяла мида *Chamelea gallina* с потенциал за протективното му действие в сърдечно-съдовите патологии и др.

В публикуваната монография на доц. Мерджанова са предоставени данни за съдържанието на биологично активни мастни киселини и по-конкретно на съдържанието на дълговерижните омега-3 ПНМК (EPA и DHA) в често консумирани и деликатесни видове морски и сладководни организми. Това дава възможност за по-добра информираност на здравните специалисти и хората в България за правилен избор на достъпни местни храни, богати на ценни биологично активни МК.

Всички описани приноси в приложената авторска справка демонстрират професионална компетентност на доц. Мерджанова в областта на посочените направления и интердисциплинарни познания.

5. Заключение

Доц. Албена Мерджанова е дългогодишен преподавател по Химия, утвърден учен и многоуважаван колега. В научната работа проявява професионализъм и отдаденост, на които се дължат високите ѝ научни постижения. Личните ми впечатления от нейното професионално развитие, научни разработки и представената научна продукция ми дават основание да приема, че тя притежава необходимите качества и професионални компетентности за заемане на АД „професор“.

Представените документи и доказателствени материали по конкурса от доц. Албена Мерджанова, дх, отговарят напълно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в РБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, ПРАС на Медицински университет – Варна и надхвърлят критериите за придобиване на АД „Професор“. Убедено изразявам своята положителна оценка и препоръчвам на уважаемото научно жури да вземе решение доц. Албена Василева Мерджанова, д.х. да заеме академична длъжност „Професор“ по специалност „Химия“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.2. Химически науки.

14.05.2024 г

Гр. Варна

Член на научното жури:

(доц. Станислава Георгиева)

Заличено на основание чл. 5,
§1, 6. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679